

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, OIB: 49376181407 na temelju odredbe članka 15. točke 2. i članka 8. stavaka 1. i 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12), članka 78. i 97. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13) u postupku posrednog nadzora KLASA: UP/I 993-06/22-01/05, pokrenutom po službenoj dužnosti nad poslovanjem leasing društva VANTAGE LEASING d.o.o. u likvidaciji, Zagreb, Horvatova ulica 82, OIB: 55525619967, zastupanom po likvidatoru Jakovu Ivankoviću, Zagreb, Vrhovec 9, OIB: 57365886462, na sjednici Upravnog vijeća održanoj dana 28. travnja 2022. donosi

RJEŠENJE

1. Društvu VANTAGE LEASING d.o.o. u likvidaciji, Zagreb, Horvatova ulica 82, OIB: 55525619967, radi otklanjanja utvrđenih nezakornosti i nepravilnosti, nalaže se u roku od 30 dana od zaprimanja ovog Rješenja dostaviti pisano očitovanje Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga o aktivnostima koje je poduzelo prema svim primateljima leasinga čije su ugovorne obveze neosnovano i netransparentno jednostrano izmijenjene propuštanjem usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa s tržišnom vrijednošću 3-mjesečnog EURIBOR-a u tromjesečnim razdobljima te neosnovanim povećanjem kamatnih marži.
2. Društvu VANTAGE LEASING d.o.o. u likvidaciji, Zagreb, Horvatova 82, OIB: 55525619967, nalaže se u roku od 5 dana od dana zaprimanja ovog Rješenja, na početnoj internetskoj stranici društva VANTAGE LEASING d.o.o. u likvidaciji, objaviti da je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga donijela ovo Rješenje dana 28. travnja 2022., sa mrežnom poveznicom na internetsku stranicu Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga na kojoj je ovo Rješenje objavljeno i tu obavijest držati na početnoj internetskoj stranici neprekidno 60 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Na temelju članka 78. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13; dalje u tekstu: Zakon), a uzimajući u obzir dokumentaciju zaprimljenu u sklopu predmeta KLASA: 973-04/21-02/17 ovlaštene osobe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) obavile su po službenoj dužnosti posredni nadzor nad poslovanjem društva VANTAGE LEASING d.o.o. u likvidaciji, Zagreb, Horvatova ulica 82, OIB: 55525619967 (dalje u tekstu: Društvo) po predmetu nadzora obračuna kamatnih stopa po ugovorima o leasingu.

O obavljenom posrednom nadzoru dana 29. ožujka 2022. sastavljen je Zapisnik o obavljenom nadzoru, KLASA: UP/I 993-06/22-01/05, URBROJ: 326-01-50-52-521-22-2, (dalje u tekstu: Zapisnik). Društvu je omogućeno ostvariti i zaštititi svoja prava i pravne interese sukladno članku 88. stavku 2. Zakona, a u svezi s člankom 92. stavkom 3. Zakona na način da je imalo pravo uložiti prigovor na Zapisnik, odnosno dostaviti eventualne primjedbe uz koje je bilo dužno priložiti dokumentaciju kojom dokazuje osnovanost navoda. Društvo je dana 8. travnja 2022. dostavilo podnesak „OČITOVANJE na zapisnik o obavljenom nadzoru“ (dalje u tekstu: Prigovor).

1. U svrhu obavljanja posrednog nadzora nad obračunom kamatnih stopa Hanfa je u sklopu neupravnog posrednog nadzora (KLASA: 973-04/21-02/17) pozvala Društvo na dostavu očitovanja o eventualnim promjenama početnih kamatnih stopa (kod ugovora s promjenjivom kamatnom stopom promjenama početnih kamatnih marži kao sastavnog dijela promjenjive kamatne stope) temeljem kojih je Društvo obračunavalo leasing rate (kod ugovora o financijskom leasingu) odnosno leasing obroke (kod ugovora o operativnom leasingu) u

razdoblju od 1. siječnja 2008. do dana zaprimanja dopisa kojim je započet nepravni posredni nadzor.

Društvo se očitovalo da su se, prema dostupnoj dokumentaciji i podacima, u razdoblju od početka 2011. u ugovorima o leasingu s promjenjivom kamatnom stopom početne kamatne stope mijenjale sukladno politici kamatnih stopa utvrđenoj u internim aktima Društva naziva „Promjene kamatnih stopa kod leasing ugovora“ na način da se početna kamatna stopa, odnosno kamatna marža kao sastavni dio promjenjive kamatne stope mijenjala sukladno promjenama u troškovima izvora financiranja. Na zahtjev Hanfe Društvo je dostavilo popis ugovora sklopljenih u razdoblju od srpnja 2009. do lipnja 2012. kod kojih se mijenjala kamatna marža.

Za potrebe provjere postupanja Društva prilikom obračuna kamatnih stopa Hanfa je odabrala uzorak od 10 ugovora o leasingu sklopljenih u razdoblju od srpnja 2009. do lipnja 2012. za koje je zatražila dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje činjeničnog stanja.

Nadzorom je utvrđeno da je Društvo u ugovorima o leasingu uzetim u uzorak obračunavalo leasing rate/obroke temeljem promjenjive kamatne stope (ugovorene ili interno određene od strane Društva) koja se sastojala od kamatne marže i vrijednosti ugovorene referentne kamatne stope (3-mjesečni EURIBOR). Sukladno ugovornim odredbama i vlastitim internim aktima Društvo je bilo dužno usklađivati promjenjive kamatne stope s tržišnom vrijednošću 3-mjesečnog EURIBOR-a u tromjesečnim razdobljima.

Nadzorom je utvrđeno da za vrijeme trajanja ugovora o leasingu Društvo nije usklađivalo promjenjive kamatne stope s promjenama tržišne vrijednosti 3-mjesečnog EURIBOR-a u tromjesečnim razdobljima, već je usklađivanja vršilo na proizvoljan način. Propuštanjem usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa s tržišnom vrijednošću 3-mjesečnog EURIBOR-a Društvo je u razdoblju kada je vrijednost 3-mjesečnog EURIBOR-a bila niža od početne vrijednosti zaračunavalo primatelju leasinga veću kamatnu stopu (a time i veće leasing rate/obroke) od one kakva je trebala biti da ju je Društvo redovito usklađivalo s tržišnim promjenama 3-mjesečnog EURIBOR-a. Navedenim postupanjem Društvo je postupilo suprotno ugovornim odredbama te vlastitom internom aktu.

Osim što nije redovito usklađivalo kamatne stope s promjenama 3-mjesečnog EURIBOR-a, Društvo je dodatno povećavalo kamatne stope na način da je povećalo kamatne marže kao sastavni dio promjenjive kamatne stope. Uvidom u dostavljeni popis ugovora kod kojih se mijenjala kamatna marža utvrđeno je da je Društvo u razdoblju od 30. siječnja 2012. do 10. travnja 2015. povećalo kamatne marže 6 puta na ukupno 6.275 ugovora sklopljenih u razdoblju od srpnja 2009. do lipnja 2012. (73% ugovora) pri čemu je prosječno povećanje kamatne marže iznosilo 0,87 postotnih bodova. Činjenica da je dio ugovora o leasingu (27% ugovora) bio izuzet od povećanja kamatnih marži upućuje na selektivan pristup Društva pri povećanju kamatnih marži. Društvo se u tijeku nadzora očitovalo kako uslijed operativnih promjena u poslovanju i upravljačkoj strukturi ne raspolaže s dokumentacijom na temelju koje bi se mogli utvrditi razlozi i osnova za izuzeće određenih ugovora od promjena kamatnih marži.

Društvo se u tijeku nadzora očitovalo da je promjena kamatnih stopa izvršena sukladno općim uvjetima ugovora o leasingu. Nadzorom je utvrđeno da su ugovorne odredbe koje reguliraju izmjene kamatnih stopa temeljem kojih Društvo obračunava leasing rate/obroke neodređene i neodređive te da nisu davale pravo Društvu da mijenja kamatnu maržu u tada aktivnim ugovorima o leasingu. Također je utvrđeno da su ugovorne odredbe sastavljene suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/05, 41/08, 125/11; dalje u tekstu: ZOO) jer ne predviđaju suglasnost ugovornih strana o izmjeni kamatnih stopa (leasing rata/obroka) kao bitnog sastojka ugovora, već omogućuju jednostranu izmjenu istih od strane Društva.

Nadalje je utvrđeno da prilikom povećanja kamatnih marži Društvo nije jasno i pravovremeno obavijestilo primatelje leasinga o navedenom čime je izbjegnuto utjecaj primatelja leasinga na

izmjene bitnog sastojka ugovora o leasingu. S obzirom da je jednostrano izmijenilo kamatne marže Društvo je postupilo suprotno odredbama članka 247. ZOO-a.

Kao razlog povećanja kamatnih marži u ugovorima o leasingu Društvo je navelo povećanje kamatnih marži u primljenim zajmovima. Nadzorom je utvrđeno da nije došlo do povećanja inicijalno ugovorenih kamatnih marži u primljenim zajmovima/tranšama (kojima je Društvo financiralo ugovore o leasingu kod kojih je povećalo kamatne marže) odnosno nije došlo do povećanja troškova za Društvo vezanih uz financiranje tada aktivnih ugovora o leasingu. Porast kamatnih marži u novosklopljenim zajmovima/tranšama (kojima bi se trebali financirati novi ugovori o leasingu) ne bi trebao utjecati na porast kamatnih stopa u već sklopljenim ugovorima o leasingu, već samo u novim. Slijedom navedenog, Hanfa je zaključila da Društvo nije imalo opravdane razloge za podizanje kamatne marže u ugovorima o leasingu.

Slijedom navedenog, nadzorom je utvrđeno da je Društvo jednostrano i selektivno povećalo početne kamatne marže, a time i kamatne stope temeljem kojih je obračunavalo leasing rate/obroke pri čemu kao podlogu za navedeno nije imalo jasne ugovorne odredbe i opravdane razloge te o navedenim izmjenama nije na primjeren način obavijestilo primatelje leasinga. Tako povećane kamatne stope (kamatne marže) Društvo je održavalo do isteka ugovora te je na taj način primateljima leasinga zaračunalo leasing rate/obroke u iznosu većem od inicijalno ugovorenog.

Uzimajući u obzir sve navedeno, nadzorom je utvrđeno da je Društvo u razdoblju od srpnja 2009. pa sve do isteka ugovora svojim postupanjem (neredovitim usklađivanjem s tržišnom vrijednošću 3-mjesečnog EURIBOR-a te neosnovanim povećanjem kamatnih marži) kontinuirano utjecalo na visinu kamatnih stopa u ugovorima o leasingu na način da ih je neosnovano i vanugovorno povećavalo čime je anuliralo utjecaj promjena referentnih kamatnih stopa na tržištu. Na taj način Društvo je primateljima leasinga zaračunalo veće iznose leasing rata/obroka od ugovorenih. Navedenim postupanjem članovi Uprave Društva nisu osigurali da poslovanje Društva bude u skladu s odredbama tada važećeg Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 135/06; dalje u tekstu: Zakon iz 2006.) i propisima donesenim na temelju tog zakona, odnosno u skladu s drugim zakonima kojima se uređuje poslovanje leasing društava te propisima donesenim na temelju tih zakona čime su postupili suprotno članku 22. Zakona iz 2006. Pored navedenog, Društvo odnosno članovi njegove uprave su neosnovanom naplatom leasing rata/obroka postupali nesavjesno i nepošteno te protivno pravilima struke i najboljim interesima primatelja leasinga, te na taj način nisu štitili integritet leasing tržišta, a kako je to određeno člankom 43. točkom 1. Zakona.

Vezano uz utvrđenja Hanfe o ugovornim odredbama koje su omogućavale jednostranu izmjenu leasing rata/obroka Društvo u dostavljenom Prigovoru navodi kako izmjene visine leasing rata/obroka (odnosno kamatne stope temeljem koje su isti izračunati) ne predstavljaju bitne sastojke ugovora o leasingu te kako ugovorne odredbe ugovora o leasingu (točka 24.2. općih uvjeta ugovora o financijskom i operativnom leasingu) nisu sastavljene na način da se izbjegne utjecaj primatelja leasinga, već iste odražavaju suglasnost volja Društva i primatelja leasinga da se određene izmjene učešća, rata/obroka leasinga te drugih plaćanja uslijed objektivnih kriterija promjena uvjeta refinanciranja ne smatraju izmjenom ili dopunom ugovora o leasingu. Obzirom na sadržaj citirane odredbe općih uvjeta, Društvo navodi kako je, u slučaju ispunjenja objektivnih kriterija promjena uvjeta refinanciranja, bilo ovlašteno temeljem postojećih ugovornih odredaba ugovora o leasingu prilagoditi visinu rate/obroka leasinga, odnosno kamatne stope i o njoj obavijestiti primatelja leasinga sukladno ugovorenom načinu međusobnog obaveštavanja. Slijedom navedenog, Društvo smatra da za izmjene visine leasing rate/obroka nije moralo ishoditi suglasnost primatelja leasinga nakon ispunjenja kriterija za njihovu izmjenu, jer je takva suglasnost na izričit i jasan način izražena prihvatom općih uvjeta Društva prilikom sklapanja ugovora o leasingu. U tom smislu, Društvo smatra da odredbe općih uvjeta nisu sastavljene na način da se prilikom izmjene kamatne stope (leasing rate/obroka) izbjegne utjecaj primatelja leasinga na navedene izmjene, već su formulirane na način da primatelj leasinga unaprijed prihvaća izmjenu kamatne stope u slučaju ispunjenja određenih uvjeta.

Hanfa se ne slaže s navodom Društva iz Prigovora da izmjene visine leasing rata/obroka (odnosno kamatne stope temeljem koje su isti izračunati) ne predstavljaju bitne sastojke ugovora o leasingu. Hanfa smatra da je jedno od najvažnijih pitanja u leasing odnosu upravo kamata koja predstavlja cijenu upotrebe tuđeg pozajmljenog novca, odnosno novčani iznos kojeg primatelj leasinga plaća leasing društvu prema nekoj kamatnoj stopi. Visina kamatne stope utječe na visinu mjesečnih leasing rata/obroka koje je primatelj leasinga dužan plaćati leasing društvu. Pored navedenog članak 52. Zakona kao obvezni sastojak ugovora kod financijskog leasinga definira upravo nominalnu kamatnu stopu, a kod operativnog leasinga iznos pojedinog obroka. Slijedom navedenog, visina leasing rate/obroka (odnosno kamatne stope temeljem koje su isti izračunati) nedvojbeno predstavlja bitan sastojak ugovora s čijim promjenama bi se primatelj leasinga sukladno odredbama ZOO-a trebao usuglasiti.

Nadalje, odredbom točke 24.2. općih uvjeta ugovora o leasingu propisano je da se usklađivanje leasing rata/obroka uslijed promjene uvjeta refinanciranja (koja uključuje i povećanje troškova Društva pri nabavi novčanih sredstava za kupnju objekta leasinga) ne smatra izmjenom ili dopunom ugovora te da za takvo usklađivanje nije potrebna suglasnost primatelja leasinga. Iz navedene odredbe proizlazi da primatelj leasinga u slučaju nastupanja određenih okolnosti unaprijed daje suglasnost za izmjenom leasinga rata/obroka (odnosno kamatne stope) kao bitnog sastojka ugovora. Međutim, samo postojanje takve odredbe u općima uvjetima ugovora o leasingu, kao i činjenica da je primatelj leasinga potpisom ugovora pristao na tu odredbu, ne znači da je ista sastavljena sukladno odredbama ZOO-a.

U sklopu nadzora Hanfa je odredbu općih uvjeta ugovora o leasingu kojom je propisano da je kamatna stopa promjenjiva i da ovisi o uvjetima refinanciranja na tržištu, ocijenila neodređenom i neodredivom te da ista nije davala pravo Društvu da mijenja kamatnu maržu u tada aktivnim ugovorima o leasingu jer nije bio jasno određen način izmjene kamatne stope te nisu bile jasno određene okolnosti koje trebaju nastupiti da bi se kamatne stope mogle mijenjati.

Nadzorom je utvrđeno da se kamatna stopa temeljem koje je Društvo obračunavalo leasing rate/obroke sastojala od fiksnog dijela (kamatne marže) i promjenjivog dijela (tržišne vrijednosti referentne kamatne stope 3-mjesečnog EURIBOR-a).

S obzirom da ugovornim odredbama nije propisana mogućnost promjene fiksnog dijela kamatne stope (kamatne marže) iz navedenog se može zaključiti da promjenjivost kamatne stope ovisi isključivo o promjenama njenog promjenjivog dijela (referentne kamatne stope) te da bi kamatnu maržu bilo dopušteno mijenjati samo dogovorom ugovornih strana, a ne jednostranom promjenom od strane Društva.

Promjena kamatne stope zbog promjene referentne kamatne stope ne smatra se izmjenom ugovora već usklađivanjem kamatne stope s ugovorenim promjenjivim parametrom na čija kretanja ugovorne strane nemaju utjecaj. Za takvu vrstu promjene nije potrebna suglasnost primatelja leasinga već ga je o istome potrebno obavijestiti na prikladan način kako bi uredno izvršio svoje ugovorne obveze.

Nadalje, Društvo u Prigovoru više puta ističe kako je bilo ovlašteno promijeniti leasing ratu/obrok (odnosno kamatnu stopu temelju koje su isti izračunati) u slučaju ispunjenja objektivnih kriterija promjena uvjeta refinanciranja.

Kao razlog povećanja kamatnih marži u ugovorima o leasingu Društvo je u tijeku nadzora navelo povećanje kamatnih marži u primljenim zajmovima kojima je Društvo financiralo ugovore o leasingu. Nadzorom je utvrđeno da nije došlo do povećanja inicijalno ugovoreni kamatnih marži u primljenim zajmovima/tranšama (kojima je Društvo financiralo ugovore o leasingu kod kojih je povećalo kamatne marže) odnosno nije došlo do povećanja troškova za Društvo vezanih uz financiranje tada aktivnih ugovora o leasingu. Porast kamatnih marži u novosklopljenim zajmovima/tranšama (kojima bi se trebali financirati novi ugovori o leasingu) ne bi trebao utjecati na porast kamatnih stopa u već sklopljenim ugovorima o leasingu, već

samo u novim. Slijedom navedenog, Hanfa je u nadzoru zaključila da Društvo nije imalo opravdane razloge za podizanje kamatne marže u ugovorima o leasingu.

Iako u Prigovoru ističe da je u slučaju ispunjenja objektivnih kriterija promjene uvjeta refinanciranja moglo mijenjati kamatne stope, Društvo nije osporavalo utvrđenje Hanfe iz Zapisnika da objektivni kriteriji promjene uvjeta refinanciranja nisu nastupili. Izostanak Prigovora na navedeno Hanfa smatra priznanjem utvrđenog činjeničnog stanja.

Prema tome, čak i da je jasno propisalo mogućnost promjene kamatne marže u ugovorima o leasingu (a nije) te da je primatelj leasinga dao svoju suglasnost za tu promjenu (a nije) jasno je da Društvo nije imalo pravo izmijeniti kamatne marže u ugovorima o leasingu jer nisu nastupile opravdane okolnosti za navedeno.

Slijedom navedenog, Hanfa ostaje kod utvrđenja iz nadzora da je Društvo jednostrano i selektivno povećalo početne kamatne marže, a time i kamatne stope temeljem kojih je obračunavalo leasing rate/obroke pri čemu kao podlogu za navedeno nije imalo jasne ugovorene odredbe i opravdane razloge te o navedenim izmjenama nije na primjeren način obavijestilo primatelje leasinga.

Nadalje, Društvo u Prigovoru navodi kako su, suprotno utvrđenjima Hanfe, primatelji leasinga bili redovito obavještavani o promjenama kamatnih stopa. Društvo navodi da su svi računi primateljima leasinga dostavljani na dva načina: putem poštanske službe ili putem elektroničke pošte.

Po navodu Društva na računima koji su primateljima leasinga upućivani elektroničkom poštom, a koji su u bazi podataka Društva pohranjeni u izvorniku, nalazi se obavijest o promjenama kamatnih stopa, ukoliko je u određenom razdoblju trajanja odnosnih ugovora o leasingu takvih promjena bilo. Društvo navodi da se, od odabranog uzorka ugovora na temelju kojeg je Hanfa sastavila Zapisnik, na takve račune odnose dva ugovora. Računi koji su primateljima leasinga dostavljani putem poštanske službe, slani su posredstvom društva APIS IT d.o.o. s kojim je Društvo od 26. ožujka 2003. imalo sklopljen ugovor o pružanju usluge preuzimanja podataka, obrade, tiskanja i distribucije računa za potrebe Društva. Društvo navodi da je u okviru navedenog ugovora dostavljalo društvu APIS IT d.o.o. tekstualne datoteke s potrebnim elementima računa kao i obavijestima o promjenama kamatnih stopa. Dostavljeni podaci bi se od strane društva APIS IT d.o.o. ispisivali na računima koji su potom upućivani izravno primateljima leasinga. Društvo navodi da se takvi računi ne nalaze u bazi podataka Društva u onom obliku u kojem su isti dostavljani primateljima leasinga, odnosno isti ne sadrže dodatne obavijesti koje su dostavljane uz račun. Društvo nadalje navodi da su za dio ugovora iz odabranog uzorka (8 od 10 ugovora) računi primateljima leasinga dostavljani putem pošte posredstvom društva APIS IT d.o.o. te da iz tog razloga dostavljeni primjerci računa ne sadrže obavijest o promjenama kamatnih stopa koju su konačne verzije računa sadržavale.

Kao dokaz navedenom, Društvo je u prilogu Prigovora dostavilo uzorak računa po ugovorima o leasingu koji su primateljima leasinga slani elektroničkom poštom, a koji računi sadrže obavijest o izmjeni kamatne stope.

Nadzorom je utvrđeno da su se za vrijeme trajanja 10 ugovora o leasingu uzetih u uzorak kamatne stope (leasing rate/obroci) u istima mijenjale ukupno 27 puta zbog usklađivanja s vrijednošću 3-mjesečnog EURIBOR-a od čega se 14 promjena kamatnih stopa ujedno odnosilo i na promjene kamatne marže. Za navedene ugovore Društvo je dostavilo ukupno 550 mjesečnih računa izdanih za kamate odnosno leasing obroke. Uvidom u dostavljene račune izdane za mjesec u kojima je izvršena promjena kamatne stope utvrđeno je da, osim dva računa izdana po ugovorima o financijskom leasingu koji su sadržavali *Obavijest o rekalkulaciji kamatne stope*, u istima nije bila navedena nikakva obavijest primatelju leasinga da je Društvo izmijenilo kamatnu stopu već su samo bili navedeni izmijenjeni iznosi leasing rata/obroka.

Iz očitovanja Društva proizlazi da su postojale dvije verzije jednog te istog računa za leasing rate/obroke: nepotpuna verzija računa (koja je dostavljena Hanfi) koja ne sadrži obavijest o

promjenama kamatnih stopa i ispravna verzija računa (koja nije dostavljena Hanfi jer se ne nalazi u bazi podataka Društva) koja je slana primateljima leasinga putem pošte (posredstvom društva APIS IT d.o.o.) te koja sadrži obavijest o promjenama kamatnih stopa.

Temeljem navoda Društva iz Prigovora i dostavljenih dokaza Hanfa se nije mogla uvjeriti da su računi koji su primateljima leasinga slani posredstvom društva APIS IT d.o.o. sadržavali obavijesti o promjenama kamatnih stopa.

Sukladno članku 72. Zakona leasing društvo mora organizirati svoje poslovanje i voditi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju te ostale evidencije na način koji omogućuje provjeru posluje li leasing društvo u skladu s važećim propisima i standardima struke. Sukladno propisima koji uređuju računovodstvo računi izdani primateljima leasinga za leasing rate/obroke nedvojbeno predstavljaju knjigovodstvene isprave koje čine osnovu za unos podataka o poslovnom događaju u poslovne knjige. Knjigovodstvena isprava mora biti vjerodostojna, uredna i sastavljena na način da osigurava pravodobni nadzor te se mora čuvati najmanje 11 godina.

Slijedom navedenog, čak i da je istinita tvrdnja Društva da su primatelji leasinga zaprimili račune s obavijestima o promjenama kamatnih stopa, Društvo bi u tom slučaju postupilo suprotno propisu koji uređuje računovodstvo jer ne raspolaže s računima (knjigovodstvenim ispravama) koji su slani primateljima leasinga, a za koje nije istekao rok za čuvanje. Pored navedenog Društvo nije uspostavilo odgovarajući sustav upravljanja rizicima koji su povezani s izdvojenim poslovnim procesima, a što izdvajanje procesa slanja računa primateljima leasinga nedvojbeno jest.

Nadalje, uvidom u dva računa dostavljena u tijeku nadzora (izdana po dva ugovora o financijskom leasingu) za koje Društvo navodi da su slani primateljima leasinga putem elektroničke pošte razvidno je da isti sadrže *Obavijest o rekalkulaciji kamatne stope*. Uvidom u navedene obavijesti utvrđeno je da istima Društvo obavještava primatelja leasinga da je uslijed promjene kamatnih stopa refinanciranja na međunarodnom tržištu novca i kapitala, kod predmetnog ugovora izvršeno smanjenje dotadašnje kamatne stope za određeni broj postotnih bodova te da se sukladno tome dotadašnji mjesečni obrok leasinga smanjio za određeni iznos.

Nadzorom je utvrđeno da je u navedenim slučajevima smanjenje kamatne stope rezultat smanjenja referentne kamatne stope uz istovremeno povećanje kamatne marže. Naime, Društvo je uskladilo promjenjivu kamatnu stopu s tržišnom vrijednošću 3-mjesečnog EURIBOR-a, ali je istovremeno povećalo kamatnu maržu. S obzirom da je smanjenje 3-mjesečnog EURIBOR-a bilo veće od povećanja kamatne marže iznos ukupne kamatne stope se smanjio. Iz navedenih obavijesti je utvrđeno da je primatelj leasinga obavješten samo o promjeni ukupne kamatne stope, ali nije obavješten o načinu na koji se ta kamatna stopa promijenila odnosno o tome da je Društvo povećalo kamatnu maržu kao sastavni dio promjenjive kamatne stope.

Slijedom navedenog, Hanfa ostaje kod utvrđenja iz nadzora da primatelji leasinga nisu obavješteni o promjeni (povećanju) kamatne marže kao sastavnog dijela promjenjive kamatne stope te da je cilj navedenih obavijesti bio informirati primatelja leasinga o visini leasing rate/obroka koju treba platiti, a ne o izmjeni inicijalno ugovorenih uvjeta financiranja s kojom bi se primatelj leasinga kao ugovorna strana trebao usuglasiti.

Pored navedenog Društvo je u prilogu Prigovora dostavilo 19 računa po 8 ugovora o leasingu koji su primateljima leasinga slani elektroničkom poštom, a koji računi sadrže identičnu obavijest o izmjeni kamatne stope kao gore navedena dva računa. S obzirom da navedeni računi nisu dio uzorka ugovora uzetih u tijeku nadzora, isti ne mogu predstavljati eventualne dokaze koji bi izmijenili utvrđeno činjenično stanje.

Pozivajući se na navedene račune Društvo dalje u Prigovoru navodi kako u dostavljenom uzorku računa sadržana obavijest o rekalkulaciji kamatne stope po ugovoru o leasingu sadrži jasnu i nedvosmislenu obavijest o izmjeni kamatnih stopa na međunarodnom tržištu novca i kapitala, iznos uvećanja kamatne stope te iznos mjesečnog obroka leasinga. Obzirom na

navedene podatke, Društvo smatra da je neosnovano tvrditi da primatelji leasinga, od kojih su većina trgovci, i u trgovačkim odnosima postupaju s povećanom pažnjom, prilikom primitka obavijesti o rekalkulaciji kamatne stope nisu bili upoznati s time da navedena izmjena znači unaprijed prihvaćenu promjenu inicijalno ugovorenih uvjeta financiranja u smislu točke 24.2. općih uvjeta i da je stoga izbjegnut utjecaj primatelja leasinga na izmjenu kamatnih stopa. Društvo navodi da primatelji leasinga, unatoč obavijesti o izmjeni kamatne stope, Društvu nisu podnosili nikakve primjedbe ili prigovore niti su zahtijevali dodatna razjašnjenja ili izmjene ugovora o leasingu, već su bespogovorno prihvatili izmjenu i ispunili ugovor sukladno izmijenjenim uvjetima te nisu zaštitili svoja prava temeljem ZOO-a.

Kako je prethodno navedeno Hanfa se nije mogla uvjeriti da su primatelji leasinga, za koje Društvo tvrdi da su zaprimili obavijest o promjeni kamatnih stopa, zaista i zaprimili tu obavijest. Obavijesti koje su određeni primatelji leasinga zaprimili ne sadrže informaciju o načinu promjene kamatne stope odnosno da je Društvo povećalo kamatnu maržu. Hanfa smatra da problematika obračuna i usklađivanja kamatnih stopa u ugovorima o leasingu zahtjeva određeni veći stupanj znanja nego što ga ima prosječni primatelj leasinga bez obzira radi li se o potrošaču ili ne. Uvidom u popis ugovora kod kojih je mijenjana kamatna marža utvrđeno je da se znatan dio ugovora odnosi na male poduzetnike i obrtnike za koje se ne može očekivati da raspolažu s financijskim znanjem potrebnim za detektiranje pogrešno obračunatih leasing rata/obroka. Počinjene nepravilnosti od strane Društva treba staviti i u kontekst vremena kada su počinjene odnosno u vrijeme pada referentnih kamatnih stopa koje je uzrokovalo smanjenje kamatnih stopa (odnosno fakturiranih rata/obroka) u korist primatelja leasinga te je stoga primateljima leasinga bilo otežano detektirati da se leasing rate/obroci nisu smanjili u dovoljnoj mjeri.

Slijedom navedenog, to što su primatelji leasinga većinom trgovci koju su, po navodima Društva, trebali primijetiti da su im kamatne stope pogrešno obračunate, a isti to nisu primijetili, ne znači da su izmjene kamatnih stopa provedene sukladno ugovoru i važećim propisima te isto nikako ne opravdava tadašnje postupanje Društva.

S obzirom na sve navedeno Hanfa ostaje pri utvrđenjima iz Zapisnika kako je takvim obavještavanjem izbjegnut utjecaj primatelja leasinga na izmjenu kamatnih stopa koje nedvojbeno predstavljaju bitan sastojak ugovora o leasingu što dokazuje da su kamatne stope izmijenjene jednostrano od strane Društva čime je Društvo postupilo suprotno članku 247. ZOO-a.

Navod Društva iz Prigovora kako bi, obzirom na značajan protek vremena od dana isteka ugovora o leasingu s promjenjivom kamatnom stopom, u slučaju da se prihvati stajalište Hanfe o jednostranoj izmjeni kamatnih stopa, svi eventualni zahtjevi primatelja leasinga prema Društvu temeljem instituta stjecanja bez osnove bili većinom zastarjeli nije argument da Hanfa ne provede nadzor nad obračunom kamatnih stopa u ugovorima o leasingu koje je Društvo sklopalo s primateljima leasinga te naloži otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

Slijedom navedenog, Hanfa je odlučila da je Društvo dužno dostaviti pisano očitovanje Hanfi o aktivnostima koje je poduzelo prema svim primateljima leasinga čije su ugovorne obveze neosnovano i netransparentno jednostrano izmijenjene propuštanjem usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa s tržišnom vrijednošću 3-mjesečnog EURIBOR-a u tromjesečnim razdobljima te neosnovanim povećanjem kamatnih marži, a kako je to naloženo u točki 1.2. izreke ovog Rješenja.

2. Razmatrajući obim i utjecaj utvrđenih nepravilnosti na korisnike usluga leasinga Hanfa je sukladno članku 101. stavku 2. točki 7., a u svezi članka 101. stavka 1. točke 4. Zakona naložila Društvu posebnu nadzornu mjeru objave obavijesti o donesenom predmetnom rješenju na internetskoj stranici Društva te postavljanje mrežne veze na predmetno rješenje koje će se objaviti na internetskoj stranici Hanfe, kao i zabranu uklanjanja navedene obavijesti sa početne internetske stranice Društva u razdoblju od 60 dana od dana objave kako bi sve zainteresirane osobe bile obavještene o navedenom nalogu.

Na temelju rezultata cjelokupnog postupka, provedenog na temelju odredbe članka 78. Zakona, a sukladno članku 9. i 96. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09 i 110/21, dalje u tekstu: ZUP), odlučeno je kao u izreci Rješenja, a sve uzimajući u obzir da se time u većoj mjeri nego što je to nužno ne ometa redovito poslovanje Društva, sve u skladu s načelom zaštite prava stranaka i javnog interesa iz članka 6. ZUP-a.

Odlučujući o dužini rokova u kojima je Društvo dužno postupiti po Rješenju, Hanfa je uzela u obzir prirodu i obujam obveze te ocijenila da je navedeni rok za izradu i dostavu izvješća Hanfi primjeren i logičan sukladno članku 79. stavku 2. ZUP-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

KLASA: UP/I 993-06/22-01/05

URBROJ: 326-01-50-52-521-22-5

Zagreb, 28. travnja 2022.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman